

Wegwijs in mantelzorg

Op het programma

1. Wat is mantelzorg?
2. Welke financiële ondersteuning bestaat er binnen de Vlaamse Sociale Bescherming?
3. Mantelzorgstatuut
4. Tips rond zelfzorg
5. De 6 erkende Vlaamse mantelzorgverenigingen
6. Website Vlaams Expertisepunt Mantelzorg
7. Vragen

1. Wat is mantelzorg?

Definitie mantelzorg

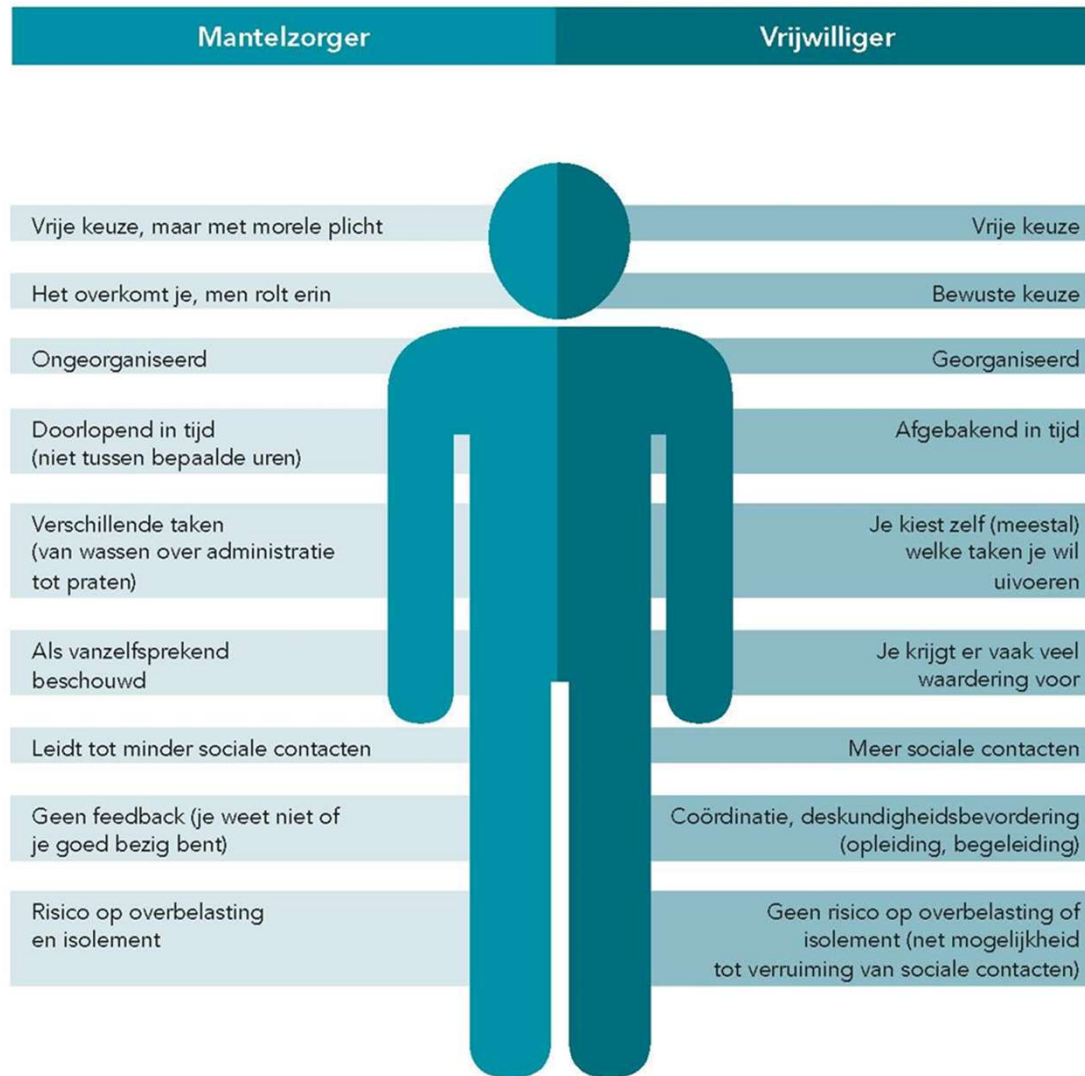
- Zorgen voor een dierbare
- Een affectieve band
- Op geregelde basis
- Niet als beroep
- Niet als vrijwilliger

Verschil tussen mantelzorg en vrijwilligerswerk

<https://youtu.be/VMRkr8n-lb0>

2. Welke financiële ondersteuning bestaat er binnen de Vlaamse Sociale Bescherming?

ERGEN
DOOR
LAR DA'S
TOCH
NORMAAL

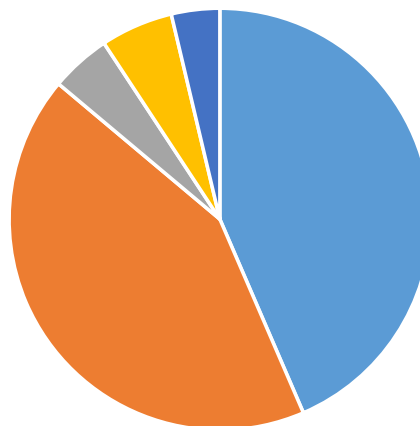
Vlaamse
sociale
bescherming

VLAAMSE SOCIALE BESCHERMING.be

De Vlaamse Sociale Bescherming

- Iedere inwoner van Vlaanderen betaalt jaarlijks 54 euro (verhoogde tegemoetkoming: 27 euro)
- Besteding:

- zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden
- zorgbudget voor ouderen met een zorgnood
- BOB

Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden

- 130 euro/maand ‘mantelzorgpremie’
 - Zwaar zorgbehoevende personen die thuis wonen
(minstens 13 punten BELRAI-screener / minstens 15 punten FOD-atteest / minstens score B op Katz-schaal)
 - Personen die in een erkend WZC, RVT of PVT verblijven
- Mantel- en thuiszorgpremie ↔ premie residentiële zorg
- Tussenkost in niet-medische kosten: gezinshulp, poetshulp, vervoer, hulpmiddelen, mantelzorg, ...
- Vrij besteedbaar: niet verantwoord
- Geen leeftijdsvoorwaarden - Geen inkomstenvoorwaarden

Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden

- Aan te vragen bij de dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds - of via gezinszorg
- Bewoners WZC automatisch
- Geen attest? Huisbezoek door maatschappelijk assistent(e)
- **Wachttijd!** Uitbetaald door zorgkas vanaf 1ste dag van de 4de maand volgend op de aanvraag op rekening van zorgbehoevende
(vb. aanvraag in oktober 2021 ⇒ uitbetaald vanaf 1 februari 2022 bij positieve beslissing)
- **Negatieve beslissing: beroep mogelijk (75 euro administratiekosten)**

Zorgbudget voor ouderen met een zorgnood

- Was vroeger de tegemoetkoming ‘hulp aan bejaarden’ (THAB)
- Voor personen vanaf 65 jaar
 - die veel zorg nodig hebben(minstens 7 punten verminderde zelfredzaamheid)
 - met een bescheiden inkomen
- Vrij besteedbaar: niet verantwoord

Zorgbudget voor ouderen met een zorgnood

Afhankelijk van mate van **zelfredzaamheid en inkomen**

- 5 categorieën van zorgzwaarte
 - Er wordt rekening gehouden met het **gezinsinkomen**:
 - Pensioen/inkomen uit arbeid/vervangingsinkomen
 - Spaargelden
 - Beleggingen
 - Eigendommen (huis, bouwgrond, weiland,..)
 - Verkoop of schenking van eigendommen (tot 10 jaar terug)
- => vrijstelling van bedragen afhankelijk van gezinscategorie

Zorgbudget voor ouderen met een zorgnood

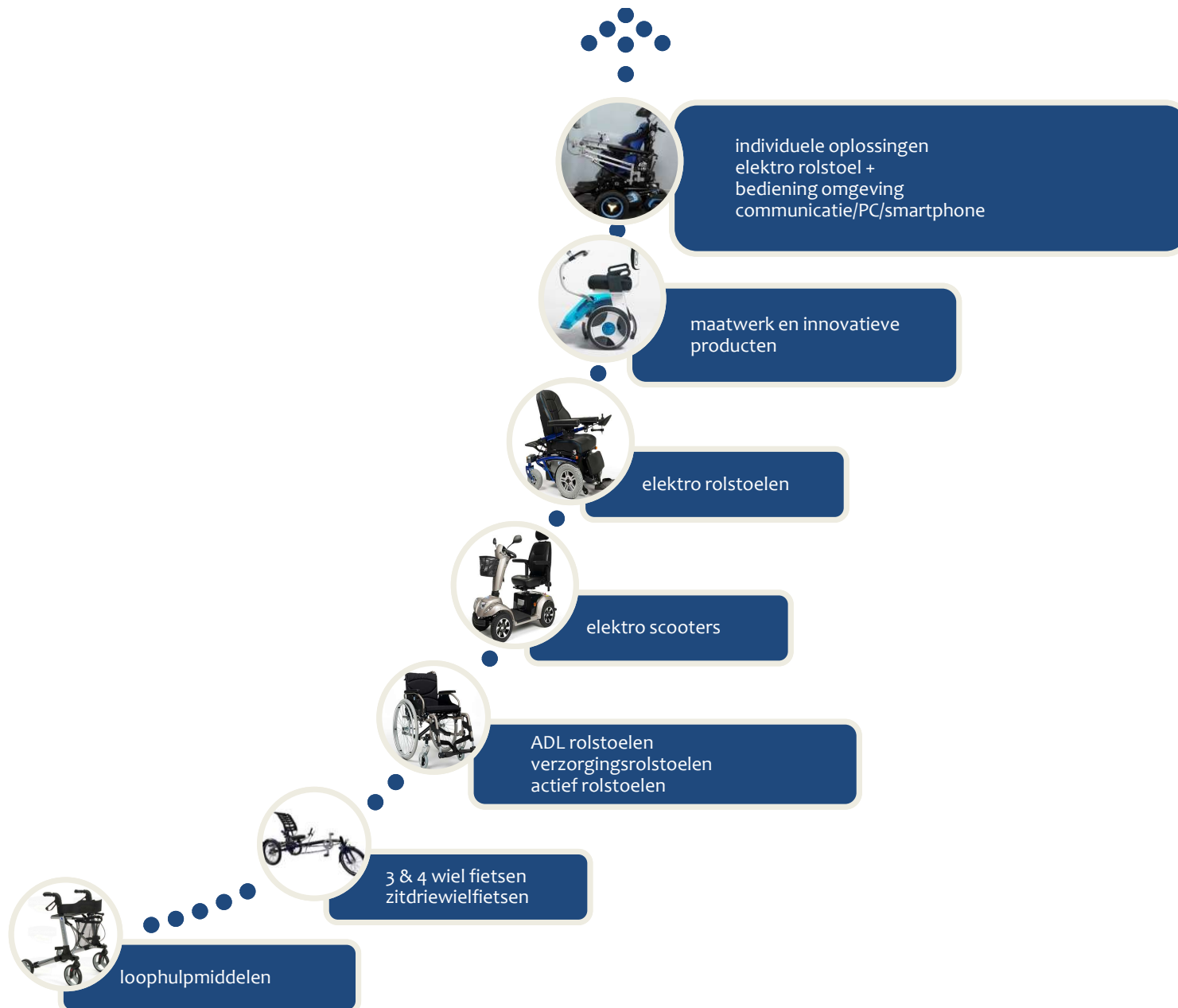
- Online aanvragen of met hulp van dienst maatschappelijk werk ziekenfonds of OCMW
- Uitbetaald door de zorgkas

Zorgbudget voor mensen met een handicap (BOB)

- Voor 'inkopen' van basisondersteuning voor personen met een handicap (rechtstreeks toegankelijke hulp)
- 300 euro/maand
- Voor specifieke doelgroepen (automatische toekenning): niet aan te vragen door anderen
- Voor personen tussen 18 en 65 jaar (handicap erkend door VAPH vóór 65ste verjaardag: verlenging mogelijk)
- Uitbetaald door zorgkas
- Niet gekoppeld aan het inkomen
- Vrij besteedbaar: niet verantwoord

Tussenkost mobiliteitshulpmiddelen

- Waarvoor? Langdurige mobiliteitsondersteuning
 - Rolstoel, scooter, drie- of vierwiel fiets of een ander mobiliteitshulpmiddel kopen of huren
- Aanvragen via een gemandateerd verstreker (bandagist) en bij de zorgkas
- In sommige situaties heb je een rapport nodig van een 'rolstoeladviesteam'
- Geen leeftijdsbeperking meer, maar 85-plussers en bewoners van WZC kunnen enkel huren
- Meer info?
www.vlaamsesocialebescherming.be/mobiliteitshulpmiddelen of dienst maatschappelijk werk ziekenfonds

3. Mantelzorgstatuut

Mantelzorgstatuut

- Erkenning als mantelzorger **zonder sociale rechten**
- Erkenning als mantelzorger **met sociale rechten**
 - Sociale rechten?
 - **mantelzorgverlof**

Algemene erkenning

- Attest aan te vragen bij het ziekenfonds van de mantelzorger via een verklaring op erewoord (te bekomen bij het ziekenfonds), ondertekend door MZ en ZBP: verklaring op erewoord max. 30 dagen oud (laatste handtekening)
- Geen verplichting

Algemene erkenning

Voorwaarden:

- Verklaring op erewoord invullen (eenmalig) en bezorgen aan je ziekenfonds, ondertekend door MZ en ZBP
- Ingeschreven zijn in het bevolkings- of vreemdelingenregister en bestendig in België verblijven
- Regelmatig hulp en bijstand bieden
- Hulp en bijstand bieden die in overeenstemming is met de levens- en zorgdoelen van de ZBP en het eerbiedigen van de vrije keuze van de ZBP
- De mantelzorg kosteloos verlenen
- Samenwerken met minstens één professionele zorgverlener (bijvoorbeeld de huisarts van de zorgbehoevende)
- Niet veroordeeld zijn voor geweld, mishandeling, oplichting of verwaarlozing
- ZBP heeft hoofdverblijfplaats in België
- ZBP verblijft thuis (uitzondering: minder dan 90 opeenvolgende dagen in residentiële instelling) - **dus mantelzorgers van bewoners uit een WZC komen niet in aanmerking**

Algemene erkenning

- 1 mantelzorger kan zich laten erkennen voor meerdere zorgbehoevende personen
- 1 zorgbehoevende persoon mag meerdere mantelzorgers hebben

Erkenning mantelzorgverlof met sociale recht

(mantelzorgverlof)

- Aanvraag erkenning met het oog op sociale rechten
- Op dit moment : enkel **mantelzorgverlof** (zie verder)
- Zelfde **verklaring op erewoord**
- Meer **voorwaarden** voor zowel mantelzorgverlof als zorgbehoevende
- Beslissing ziekenfonds (attest) blijft **1 jaar geldig**
- Eenvoudige **verlenging** na 1 jaar

Erkenning mantelzorgverlof met sociale recht

(mantelzorgverlof)

Voorwaarden:

- **Verklaring op erewoord invullen (door MZ en ZBP), bezorgen aan ziekenfonds van MZ en jaarlijks bevestigen**
- Ingeschreven zijn in het bevolkings- of vreemdelingenregister en bestendig in België verblijven
- **Minstens 50 uren per maand of 600 uren per jaar hulp en bijstand bieden**
- Hulp en bijstand bieden die in overeenstemming is met de levens- en zorgdoelen van de ZBP en het eerbiedigen van de vrije keuze van de ZBP
- De mantelzorg kosteloos verlenen
- Samenwerken met minstens één professionele zorgverlener (bijvoorbeeld de huisarts van de zorgbehoevende)
- Niet veroordeeld zijn voor geweld, mishandeling, oplichting of verwaarlozing
- ZBP heeft hoofdverblijfplaats in België
- ZBP verblijft thuis (uitzondering: minder dan 90 opeenvolgende dagen in residentiële instelling), dus niet voor mantelzorgers die zorgen voor een bewoner van een WZC
- **ZBP voldoet aan minstens 1 van de medische voorwaarden (zie volgende dia)**
- Het verlof aanvragen bij je werkgever en de uitkering aanvragen bij de RVA

Erkenning mantelzorger met sociale recht

(mantelzorgverlof)

- Enkel voor werknemers en ambtenaren
- Voltijds of deeltijds werken: beperkt tot 3 maanden volledig mantelzorgverlof per zorgbehoevende, gespreid over de volledige loopbaan (max. 6 maanden bij zorg voor meerdere zorgbehoevenden)
- Voltijds werken: beperkt tot 6 maanden halftijds of 1/5de-tijds mantelzorgverlof per zorgbehoevende, gespreid over de volledige loopbaan (max. 12 maanden bij zorg voor meerdere zorgbehoevenden)
- Strengere voorwaarden dan bij erkenning
- **Beperkt tot 3 mantelzorgers per zorgbehoevende**
- RVA-vergoeding

Mantelzorgverlof

vorm	Duur per zorgbehoevende	Maximale duur loopbaan	Ancienniteit	Tewerkstellingsvoorwaarde
voltijds	3 maanden	6 maanden	/	Geen voorwaarden
halftijds	6 maanden	12 maanden	/	voltijds
1/5	6 maanden	12 maanden	/	voltijds

Erkenning mantelzorger met sociale recht (mantelzorgverlof)

Voorwaarden: medische criteria ZBP: voldoen aan minstens 1 van onderstaande:

Attest / schalen zorgbehoevendheid	Graad
BELRAI-screener	Minstens 13 punten Minstens 6 punten op de som van de modules ADL en IADL
KATZ-schaal	Forfait B of C
Recht hebben op de (forfaitaire) tegemoetkoming voor chronisch zieken	Voldoen aan ten minste 1 van de medische voorwaarden
Integratietegemoetkoming	Minstens 12 punten
Inkomensvervangende tegemoetkoming	Minstens 12 punten
Zorgbudget voor ouderen met een zorgnood	Minstens 12 punten
Tegemoetkoming 'hulp van derden'	Minstens 12 punten
Gerechtigde op het supplement in geval van een zware handicap	Minstens 12 punten
Gerechtigde kinderbijslag	Jonger dan 21 jaar Minstens 12 punten / Minstens 6 punten op 18 in de derde pijler
Gerechtigde (bijkomende) kinderbijslag	Minstens 12 punten / Minstens 6 punten op 18 in de derde pijler / Meer dan 80 % fysieke of mentale ongeschiktheid met 7 tot 9 punten

Mantelzorgverlof

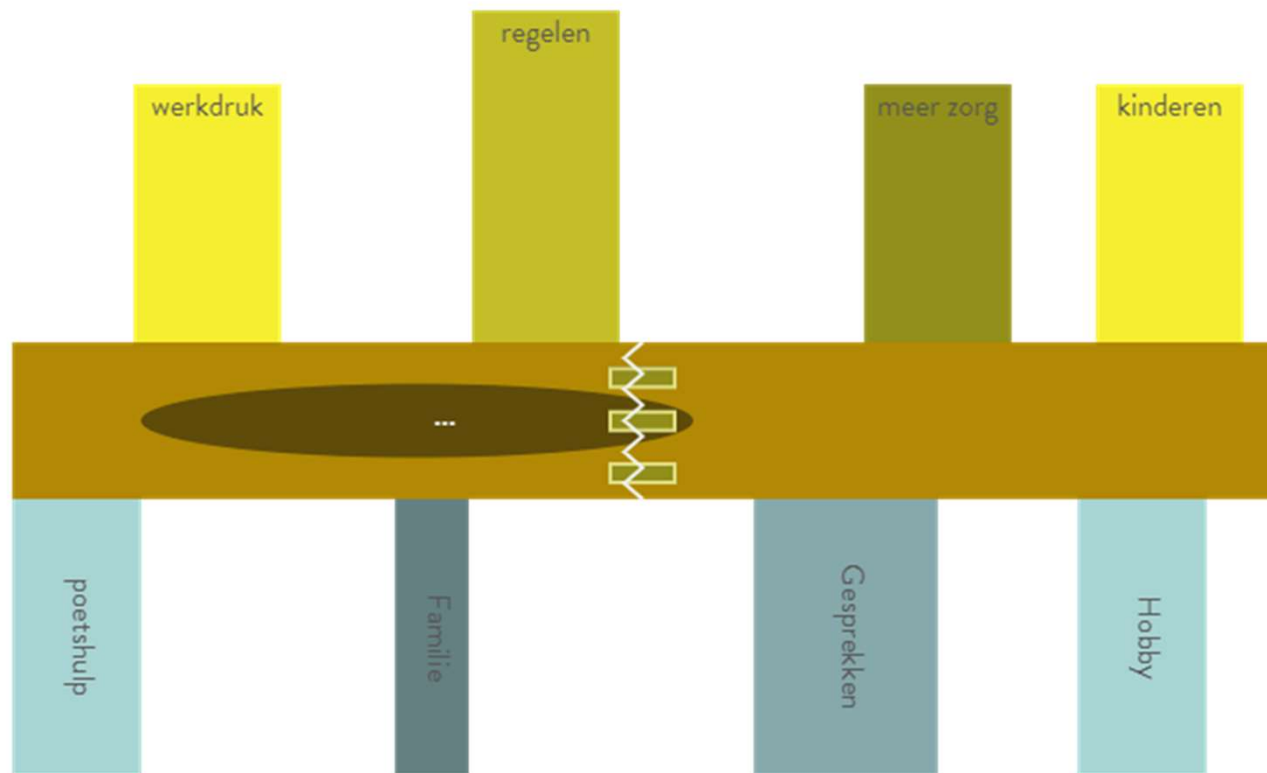
	Maandelijkse uitkering (nettobedrag)			
	Jonger dan 50 jaar		50 jaar of ouder	
	Basisbedrag	Verhoogd bedrag (alleenstaanden)	Basisbedrag	Verhoogd bedrag (alleenstaanden)
Volledig mantelzorgverlof	€ 765,33	€ 1.258,19	€ 765,33	€ 1.258,19
Halftijds mantelzorgverlof	€ 352,77	€ 579,95	€ 475,58	€ 579,95
1/5 ^{de} mantelzorgverlof	€ 119,68	€ 231,98	€ 179,52	€ 231,98

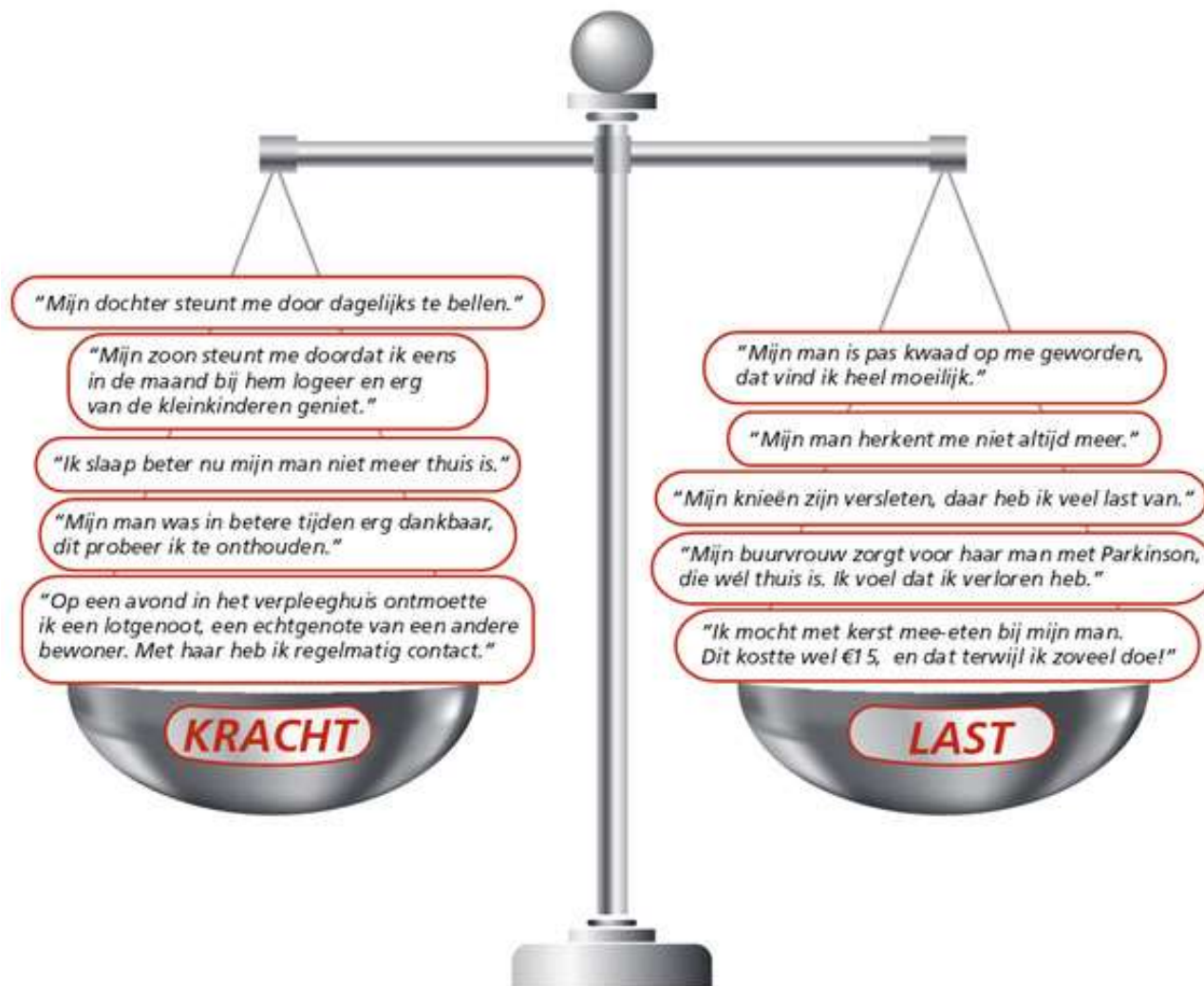
4. Tips rond zelfzorg

Tips

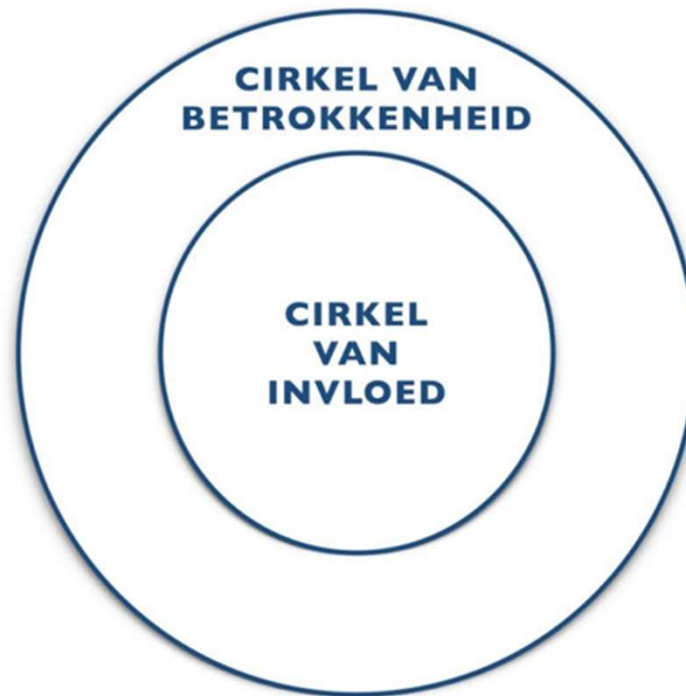
- Voor iedereen anders
- Durf zorg te vragen/aanvaarden
- Leg de lat voor jezelf niet te hoog
- Breng buren en vrienden op de hoogte van je situatie
- Blijf naar buiten komen
- Neem voldoende rust
- Geniet van kleine dingen
- Zoek contact met lotgenoten
- Volg vormingsmomenten

Metafoor draagbalk

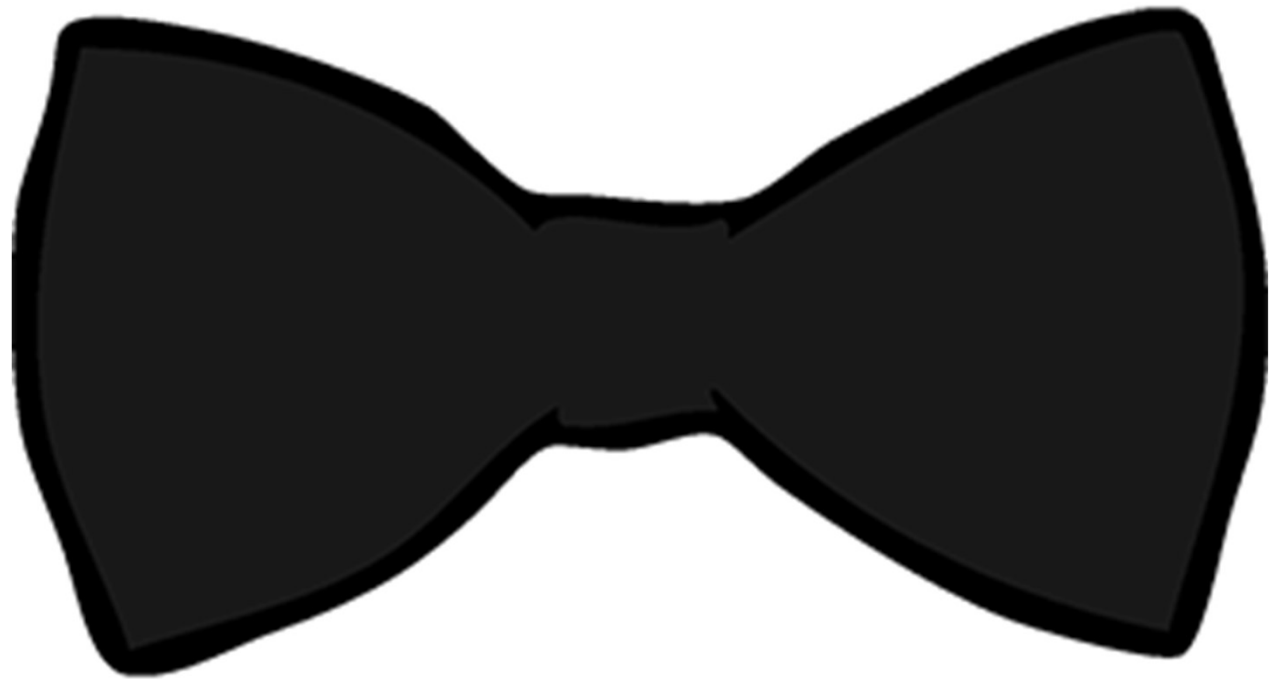

Je kan niet aan alles iets veranderen
Weten aan wat wel of niet is van belang

Welke zijn jouw valstrikken?

Een tandje bijsteken
Ontspanning laten vallen
Alles met 'te'
Passief reageren en het op zijn beloop laten
De perfectie nastreven
...

Tips

- Sluit je dag positief af
Vermijd piekeren in bed

5. De 6 erkende Vlaamse mantelzorgverenigingen

vlaams
mantelzorgplatform

Wat doen we?

- A. Informeren
- B. Erkennen en waarderen
- C. Belangenbehartiging
- D. Sensibiliseren

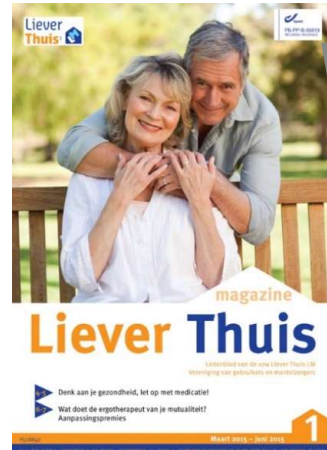

A. Informeren

- Informatieve bijeenkomsten
- Andere activiteiten
 - Zoals: koffienamiddagen, mantelzorgcafés, webinars, online praatgroep voor mantelzorgers, mantelzorgvakanties
- Individuele vraagoplossing

- Nieuwsbrieven

- Brochures en andere publicaties

B. Erkennen en waarderen

- Thema op de maatschappelijke agenda
- Bedankjes of verwenactiviteiten organiseren
- Dag van de Mantelzorg
- Lotgenotencontact

C. Belangenbehartiging

De mantelzorgverenigingen zetten zich in om de stem te zijn van de mantelzorger en de persoon voor wie hij/zij zorgt

In Vlaamse, lokale of bovenlokale overlegstructuren

Doel:

- opkomen voor de rechten van de mantelzorger
- het beleid motiveren om mantelzorgers nog sterker te ondersteunen

D. Sensibiliseren

= het olievlekeffect

- Acties bv. Dag van de Mantelzorg
- Professionele sector:
 - Opleiding van zorgprofessionals, vrijwilligers, ...
 - Mantelzorgvriendelijke school, personeelsbeleid, ...

6. Website Vlaams Expertisepunt Mantelzorg

Vlaams
Expertisepunt
Mantelzorg

Website Vlaams Expertisepunt Mantelzorg

- Thema's:
 - Wat is mantelzorg?
 - Zelfzorg voor mantelzorgers
 - Tegemoetkomingen voor zorgbehoevenden
 - Tegemoetkomingen voor mantelzorgers
 - Ondersteuning thuis
 - Opvang buitenshuis
 - Opvang voor personen met een handicap
 - Combinatie werk en mantelzorg
 - Taakafspraken en financiële afspraken maken
 - Voorafgaande zorgplanning
 - Patiëntenrechten
 - Bewindvoering
 - Vervoer
 - Woningaanpassingen
 - Hulpmiddelen
 - Alternatieve woon- en zorgvormen
- Vormingsaanbod voor mantelzorgers

7. Vragen?

Bedankt voor jullie aandacht!